

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

Bazarova Feruza

*Namangan viloyati Kosonsoy tumani maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limiga qarashli
42-umumta'lim maktabi amaliyotchi psixologi*

Annotatsiya: Boshlang'ich maktab yoshida idrok yetarlicha farqlanmagan. Shu sababli, bola ba'zan imlo bilan o'xshash harflar va raqamlarni aralashtirib yuboradi (masalan, 9 va 6). Garchi u ob'ektlar va chizmalarni maqsadli o'rganishi mumkin bo'lsa-da, ular maktabgacha yoshdagi kabi eng ajoyib, "sezgir" xususiyatlarga ega - asosan rangi, shakli va hajmi. Talaba ob'ektlarning sifatini yanada aniqroq tahlil qilishi uchun o'qituvchi unga dars beradigan maxsus ishlarni bajarishi kerak kuzatuv. Agar maktabgacha yoshdagi bolalar idrokni tahlil qilish bilan ajralib turadigan bo'lsa, unda boshlang'ich maktab yoshining oxiriga kelib, tegishli tayyorgarlik ko'riladi sintezlash idrok.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, sport, jismoniy tarbiya, jismoniy rivojlanish, jismoniy sifatlar, xotira, idrok, diqqat, shaxsiy rivojlanish, istisno sindromi, shaxsiy men.

Xotira ikki yo'nalishda rivojlanadi - o'zboshimchalik va mazmunli. Bolalar o'zlarining qiziqishini uyg'otadigan, yorqin ko'rgazmali qurollar yoki tasviriy xotiralar va boshqalar bilan bog'liq bo'lgan qiziqish uyg'otadigan o'quv materiallarini bemalol yodlashadi. Ammo, maktabgacha yoshdagi bolalardan farqli o'laroq, ular o'zlariga qiziq bo'lmagan materiallarni maqsadli ravishda, o'zboshimchalik bilan yodlab olishlari mumkin. Har yili ko'proq va ko'proq treninglar asosida qurilmoqda o'zboshimchalik bilan xotira.

Yosh maktab o'quvchilari, maktabgacha yoshdagi bolalar singari, yaxshi mexanik xotiraga ega. Yaxshilash semantik bu yoshdagi xotira juda keng mnemonic texnikani o'zlashtirishga imkon beradi, ya'ni. eslashning oqilona usullari. Bola o'quv materialini tushunsa, uni tushunsa, u bir vaqtning o'zida eslaydi. Boshlang'ich maktab yoshida rivojlanadi

Diqqat. Ushbu aqliy funktsiyaning etarli shakllanishisiz, o'quv jarayoni mumkin emas. Darsda o'qituvchi o'quvchilarning e'tiborini o'quv materialiga jalb qiladi, uni uzoq vaqt ushlab turadi, bir ish turidan ikkinchisiga o'tadi. Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan taqqoslaganda, yosh o'quvchilar ko'proq e'tibor berishadi. Ular allaqachon diqqatsiz harakatlarga e'tibor qaratishlari mumkin, ammo ular baribir ustunlik qilishadi majburiy emas Diqqat. Ularning diqqat-e'tiborlari kichik hajmlari, past darajadagi

barqarorligi bilan ajralib turadi - ular bir narsaga 10-20 daqiqa davomida e'tibor qaratishlari mumkin. Diqqatni taqsimlash va uni bitta o'quv topshirig'idan boshqasiga o'tkazish juda qiyin. Ta'lim faoliyatida bolaning ixtiyoriy e'tibori rivojlanadi.

Shaxsiy rivojlanish. Yosh talaba ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan o'quv faoliyatiga kiritiladi, uning natijalari yaqin kattalar tomonidan yuqori yoki past baholanadi. Uning shaxsiyatining rivojlanishi to'g'ridan-to'g'ri maktabning ishlashiga bog'liq bo'lib, bu davrda bolani yaxshi yoki yomon o'quvchi sifatida baholaydi. osh o'quvchining o'ziga bo'lgan hurmatini shakllantirish nafaqat uning ishlashi va o'qituvchining sinf bilan aloqasi xususiyatlariga bog'liq. Oilaviy tarbiya uslubi, oilaviy qadriyatlar katta ahamiyatga ega.

Maktab va oila o'z-o'zini anglash rivojlanishining tashqi omillari. Uning shakllanishi ham bolaning nazariy reflektiv fikrlashining rivojlanishiga bog'liq. Boshlang'ich maktab yoshida fikrlar paydo bo'ladi va shu bilan yutuqlar va shaxsiy fazilatlarining o'ziga bo'lgan ishonchini shakllantirish uchun yangi imkoniyatlar paydo bo'ladi. O'z-o'zini hurmat qilish odatda yanada adekvat va farqlanadi, o'zi to'g'risida hukmlar yanada asoslangan. Shu bilan birga, bu erda sezilarli individual farqlar kuzatilmog'da. Shuni ta'kidlash kerakki, haddan tashqari va o'zini past baholagan bolalarda uning darajasini o'zgartirish juda qiyin.

XULOSA

Bugungi kunda boshlang'ich maktab o'quvchilari orasida "istisno sindromi" tobora rivojlanmog'da. Bola bu sinfda u o'qituvchilarning kayfiyatiga yoki tengdoshlarining do'stligiga erisha olmaydi, degan fikrlarni boshlaganida shakllanadi. Buning sababi nimada? Bu fikr maktabdagi mumkin bo'lmagan muvaffaqiyatsizlik (savolga noto'g'ri javob berilgan) yoki sinfdoshlar tomonidan masxara qilish natijasidir. O'zingizning "Men" ni bostirish jarayoni boshlanadi va bu o'z navbatida keyingi muvaffaqiyatsizliklar zanjirini yaratadi. Bola maktabga tayyormi? U uydan umuman farq qiladigan muhitga qo'shila oladimi?

Psixologlar boshlang'ich maktab yoshini bola hayotidagi eng og'ir davrlardan biri deb hisoblashadi, chunki maktab uning hayotida bo'lgan barcha narsalarni almashtiradi: Ota-onalar o'rniga o'qituvchilar paydo bo'ladi, ular endi o'z talabasining injiqliklariga dosh berolmaydilar, bundan tashqari, unga yuklangan vazifalarning bajarilishini talab qiladilar; - hovli yoki bolalar bog'chasidagi do'stlari oldiga umuman notanish bolalar, ular bilan har kuni shug'ullanish va muloqot qilish kerak; - o'yinchoqlar kitoblar va daftarlarga, bo'sh vaqt esa - uy vazifalariga almashtiriladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Yusupova Zulfizar Sharipovna, Shukurov Rahim Salimovich, Akramova Gulxayo Sharipovna (scopus) The features of the psychological preparation process of

turon figrtersto competitions // International Journal of psychosocial, vol 24, ISSUE 06, 2020 ISSN:1475-7192

2. Юсупова З.Ш. АCADEMY научно-методический журнал Принципы и методы организации физкультурно-спортивных мероприятий в образовательных учреждениях. ISSN 2412-8236 ГОСТ 7.56-2002

3. Юсупова З.Ш. Ученый XXI века международный научный журнал Требования к выполнению упражнений на уроках физкультуры. УДК 37. ISSN 2410-3586